

Asia: VN/16013/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työturvallisuuslain muuttamisesta

1. Yleiset huomiot esityksestä

Yleiset huomionne esityksestä

Esityksessä tarkennetaan työturvallisuuslain työturvallisuusvelvoitteita työntekijän henkilökohtaisten edellytysten huomioimisen osalta. Esitys nostaa esille tärkeitä seikkoja, joilla on merkitystä työturvallisuuteen ja työllisyyteen ja siten esitys on kannatettava. Esityksessä ehdotettujen tarkennusten lisäksi olisi tarpeen tuottaa ohjeistusta lain soveltamisesta työnantajille.

Yksilöllisten tekijöiden kuten iän huomioiminen työurien pidentämiseksi on kannatettavaa, mutta on hyvä muistaa, että ikääntyvien työntekijöiden työmarkkina-asemaa tai työn muokkaamista vahvistavien velvoitteiden käytöllä saattaa olla samanaikaisia vastakkaisia vaikutuksia työpaikoilla esimerkiksi niin, että työnantajien halukkuus rekrytoida ikääntyviä työntekijöitä vähenee.

Velvoitteiden lisäämisen rinnalle tarvitaan myös työnantajien asenteisiin vaikuttamista koskien vanhempien työntekijöiden rekrytointia ja työkykyä sekä työnantajien ja esihenkilöiden osaamisen vahvistamista ikä- ja työurajohtamisessa. Huomiota tulisi kiinnittää sellaisen yhteiskunnallisen asenneilmaston vahvistumiseen, jossa ikääntyvät työntekijät nähdään voimavarana ja heitä itseään kannustetaan osallistumaan työelämään.

2. Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite (8 §)

Huomionne lain 8 §:n 1 momentin muutosehdotuksesta

Muutosehdotuksessa 8 §:n 1 momenttiin lisätään työnantajan erityisesti huomioon otettavaksi, että työntekijän henkilökohtaiset edellytykset voivat edellyttää yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi. Kannatamme ehdotusta, sillä ikääntyessä perusteet ja tarpeet esim. henkilökohtaisille henkilönsuojaimille, työvälineille tai osaamisen

kehittämislle voivat muuttua. Muutos muistuttaa tältäkin osin riskinarvioinnin dynaamisesta luonteesta.

Huomionne lain 8 §:n 4 momentin muutosehdotuksesta

Muutosehdotuksessa 8 § 4:n momenttiin lisätään tarkennuksena työnantajan velvoitteisiin työntekijän turvallisuuden ja terveyden jatkuva tarkkailu työssä. Muutos on linjassa jatkuvasti ylläpidettävän riskinarvioinnin kanssa.

3. Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi (10 §)

Huomionne ikääntymisen lisäämisestä huomioon otettavana seikkana (3 kohta)

Muutosehdotuksessa 10 § 3 kohdassa on lisätty ikääntymisen huomiointi huomioon otettavana seikkana. Tämä ehdotus auttaa työnantajaa huomioimaan riskinarvioinnissaan työntekijöiden mahdollisesti muuttuvat henkilökohtaiset ominaisuudet ajan kuluessa.

Huomionne työn kuormitustekijöiden täsmentämisestä (4 kohta)

Muutosehdotuksen 10 § 4 kohdassa on tarkennettu kuormitustekijöitä sisältämään työn fyysiset kuormitustekijät sekä työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormitustekijät. Lisäyksen tarkentaa kuormitustekijöiden sisältävän sekä työn fyysiset että psykososiaaliset tekijät, jotka työnantajan tulee huomioida arvioidessaan työn haitta- ja vaaratekijöitä.

4. Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus (14 §)

Huomionne 14 §:n 1 momentin muutosehdotuksesta

Muutosehdotuksen 14 § 1 momentissa lisätään työntekijän muut henkilökohtaiset ominaisuudet huomioon otettaviksi tekijöiksi työntekijälle annettavassa opetuksessa ja ohjauksessa. Huomioimalla henkilön henkilökohtaiset ominaisuudet opetuksessa ja ohjauksessa pystytään varmistamaan opetustavoitteiden parempi vaikuttavuus.

5. Erityistä vaaraa aiheuttava työ (11 §) ja yötyö (30 §)

Huomionne 11 §:n 2 momentin täsmennyksistä

Muutosehdotuksen 11 §:n 2 momentissa on lisätty sisältöä tilanteisiin, joissa työstä tai työolosuhteista saattaa aiheutua erityistä vaaraa raskaana olevalle, äskettäin synnyttäneelle tai imettävälle työntekijälle. Tällöin työnantajan on ryhdyttävä tarvittaviin torjuntatoimenpiteisiin. Jos erityistä vaaraa ei voida poistaa, työnantajan on pyrittävä siirtämään työntekijä tälle sopiviin työtehtäviin ajaksi, jolloin työstä tai työolosuhteista saattaa aiheutua erityistä vaaraa. Tarkennus auttaa työnantajaa suunnittelemaan riskienhallintatoimenpiteitään.

Huomionne ehdotetuista asetuksenantovaltuuksista

-

6. Esityksen vaikutukset

Huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista

Muutosehdotukset ovat kokonaisuudessaan linjassa nykyisen lain kanssa. Voidaan arvioida, että tietyissä työpaikoissa kyseiset tarkennukset ovat jo käytännössä otettuna käyttöön hyvin tehdyn riskinarviointiprosessin kautta. Muutoksista on riskinarviointia ja toimenpiteitä ohjaavaa hyötyä monille työpaikoille, mutta monet työpaikat hyötyisivät yksinkertaisesta ohjeistuksesta toteuttaa tarkennukset.

Tommi Alanko
Työterveyslaitos